

לעילוי נשמת
הרב חפץ בן אסתר זצ"ל

בס"ד

ניסן התשפ"ו
מפטיר וְלִסְפָּה עוֹד דָּוִד (ש"ב ו א)
אבות פרק א'

פרשת שמיני – שבת מברכין

עלון חידושי תורה ופרפראות על פרשת השבוע בענייני דיומא ממפרשי ומדרשי חז"ל

בפרשת שמיני 91 פסוקים = בגד לבן, מלאך

בַּמָּה שִׁימֵשׁ מֹשֶׁה שְׁבַעַת יָמֵי הַמְּלוּאִים? בְּחִלּוֹק לִבָּן. רַב פְּהֵנָא מֵתֵנִי: בְּחִלּוֹק לִבָּן שְׂאִין בּוֹ אִימָרָא. (ע"ז לד.)
כי הכהן בבגדי לבן הוא דומה למלאך ה' צבאות איש לבוש הבדים. (הרמב"ן)

בפרשה 17 מצוות, מתוכן 6 מצוות עשה, ו-11 מצוות לא תעשה. (ספר החינוך)

מולד חודש אייר יהיה ביום שישי בשעה 5, 18 דקות ו 14 חלקים

עשה: בדיקת סימני דגים • בדיקת סימני חגבים • טומאת שמונה שרצים • טומאת אוכלין • טומאת נבילה. **לא תעשה:** שלא יכנסו הכהנים למקדש מגודלי שער • שלא יכנסו הכהנים למקדש קרועי בגדים • שלא יצאו הכהנים מן המקדש בשעת עבודה • שלא להיכנס שתוי יין למקדש וכן שלא יורה שתוי • שלא לאכול בהמה וחייה טמאה • שלא לאכול דג טמא • שלא לאכול עוף טמא • שלא לאכול שרץ הארץ • שלא לאכול מיני שרצים דקים הנוולדים בורעים ובפירות • שלא לאכול משרץ המים • שלא לאכול מן השרצים המתהווים מן הארץ.

צירוף הוי"ה השולט בחדש אייר יהיו, יוצא מפסוק בראשי תיבות **יְתַהַלֵּל הַמֶּתַהַלֵּל הַשֶּׁכֶל יוֹדֵעַ** (ירמיהו ט, כג). אמרו רז"ל: **לא ניתנה תורה אלא לאוכלי המן** (מכילתא בשלח יז) הנה בחדש סיון ניתנה התורה, וירידת המן שהוא הכנה לתורה (כמבואר בזוהר הקדוש ח"ב קפ"ג ע"ב) היה תחילת ירידתו באייר. והנה בריאת חודש אייר היה על ידי אות ו', ובריאת חדש סיון היה על ידי אות ז', כמבואר בספר יצירה. והנה התורה נסמכת לאוכלי המן שירד בחדש הזה, על כן החדש הזה נקרא **זו, דכתיב (מ"א ו א) בְּחֹדֶשׁ זֶה הוּא הַחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי** אות הז' נסמכת אל אות ו', לרמזו, לא ניתנה תורה אלא לאוכלי המן.

אמרו דורשי רשומות, **אייר** הוא ראשי תיבות: **אברהם יצחק יעקב רחל**, הם ד' רגלי המרכבה. ואפשר, להיות החדש הזה הכנה לתורה, והכנה לתורה היא על ידי המידות, על כן מעשה אבות קדמה בתורה אל המצוות, כי במעשי אבות מבוארים המידות. על כן מנהג ישראל ללמוד מסכת אבות בימים ההם, וכפי דרכינו נקראת מסכתא זו אבות, מפני שכל המידות וחסידות המבואר במסכת זו – הכל נלמד ממעשי אבות, כאשר הוא בכתובים אצלנו. ועוד נקרא החודש **אייר**, בגימטריא **ארי"ך**, ומבואר בזוהר (ח"ג רצ"ב ע"ב) שהוא לשון רפואה, כמא דאת אמר: **פי אעלה ארכה לך** (ירמיהו לו יז) והחודש הזה הוא בסגולה לרפואה. (בני יששכר מאמרי אייר)

חודש אייר מסוגל לרפואה יותר משאר החודשים – שבו התחיל המן לרדת, והמן נקרא (תהלים עח) **לחם אפירים** ולא נגרמו ממנו שום מחלות. לכן נשאר זה טבע טובע לדורות שחודש זה מסוגל לרפואה. וכתבו בזה עוד רמז: **אייר ר"ת אָנִי יְ-הוָה וְרָפָאֵךְ**. (ספר התודעה)

פרקי אבות מקורו של המנהג – מקור המנהג לומר פרקי אבות בשבת אחר המנחה, הוא בדברי רב שר שלום גאון ורב סעדיה גאון בשם חז"ל, שתקנו כך לכבודו של משה רבינו שנפטר בשבת במנחה כסוד לחשכה, ואמרו חכמים (מו"ק כב): **'נשיא שמת פתי מדרשות פולן בטיילין, היינו שאין קובעים שיעורי תורה ברבים בשעה זו. וכדי שלא להבטיל את העם בתורה לגמרי תקנו לומר פרקי אבות דרך אמירה ולא דרך לימוד. אבל קודם המנחה קובעין מדרשות, ורק אחר המנחה לומדים ביחידות, ואין לומדים ברבים אלא פרקי אבות.**

טעמים נוספים: • משום יושבי קרנות כדי להשמיע את העם ולקרבם לתורה. • לפי שהם ימים מנויים למתן תורה, וכדברי רבינו יונה יען התורה לא תשכון כי אם באדם הריקן ממידות הרעות ומלא ממידות החשובות. • כשם שיוצאי מצרים קדשו את עצמם בין פסח לעצרת לקראת מתן תורה, כך אנו מטהרים את עצמנו לקבלת התורה ע"י הכנה במידות ובמוסר ולימוד בשבח התורה ולומדיה. • ימי הקיץ מעותדים לחללים יותר מימי החורף, וישראל שעוסקין ברפואת הנפש, גם גופם מתרפא ומשמים מן המחלות. (ספר התודעה)

ספירת העומר – ישתדל מאוד בספירת העומר כי סודותיה רמים ונשאים. וישתדל לספור לפחות קרוב לחצי שעה מהלילה. (מורה באבבאר רטז)

סגולה לפרנסה – מה הטעם שנהגו ישראל להכין **חלות בצורת מפתח** כסגולה לפרנסה בשבת לאחר הפסח בה מברכים את חודש אייר. לפי שבעת הזאת כשאלו ישראל מן המן מהקרבת העומר ואילך לא אכלו עוד מהמן, כמש"ה (יהושע ה יח) **ויאכלו מעבור הארץ ממחרת הפסח מצות וקלוי בעצם היום הזה**. ואמרו בגמרא (קידושין לו): **ממחרת הפסח אכול, מעיקרא – לא אכול**, ומאז התחילו לאכול מתבואת הארץ, והיו ישראל צרלכים לפרנסה, כי עד עתה היה להם המן. וזאת ידוע שלכל דבר יש שער, כמו שאנחנו מתפללים שיפתח לנו הש"י שערי פרנסה. ומוזה נשתרבו המנהג להיות עושים צורת מפתח על החלות, לרמז שיפתח לנו השם יתברך שערי פרנסה. (טעמי המנהגים בשם אוהב ישראל)

ישור ואיל לשלמים לזבח לפני י-הוה ומנחה בקולה בשמן פי היום י-הוה נראה אליכם. (ט ד)
כמו שיש למטה כהן גדול – אהרן, כן למעלה כהן גדול הוא מיכאל, המקריב נשמתם של צדיקים במזבח שלמעלה. כדאמרינן (מנחות קי): **'לעולם זאת על ישראל'** (ד"ה ב ב ג), אמר רב גידל אמר רב: זה מזבח בני, ומיכאל שר הגדול עומד ומקריב עליו קרבן. כנרמז בפסוק **פי היום י-הוה נראה אליכם**, הם אותיות: **אהרן, וכמו שיש במקדש שלמטה, חיצון ופנימי, כן למעלה.**

וזהו הרמז שבמזבח החיצון כתיב (שמות לח א) חמש אמות ארכו וחמש אמות רחבו רבוע. וקשה תיבת **רבוע** מיותר, כי מאחר שארכו ורחבו שווה, ממילא ידעינן שהוא מרובע. וכן קשה במזבח הפנימי שאמר (שם לב ב) **אמה ארכו ואמה רחבו רבוע.** קשה שם גם כן, תיבת **רבוע** מיותר. **אלא הם רמזים על שני מזבחות של מעלה, המזבח ששם מיכאל כהן גדול. וידוע כי הוא רבוע** כי הם ארבע מחנות שכינה אשר סימנם **'ארגמן'**. דהיינו: מיכאל, גבריאל, אוריאל, רפאל, זהו **רבוע**, והם כוללים כל כיתות המלאכים.

[גמרא ר"ת גבריאל מיכאל רפאל אוריאל על שם דלימוד גמרא מסוגל לכל אלו הדברים שהמה ממונים עליהם, והמה ד' מחנות שכינה החונים לרגליהם, יהודה כנגד גבריאל כי גבר באחיו דמות אריה במזרח, אפרים כנגד רפאל דמות שור למערב, ראובן כנגד מיכאל דמות אדם לדרום, דן כנגד אוריאל דמות נשר בצפון.] (הגהות שארית ציון ט"ו בשם האר"י ז"ל)

ועל זה נאמר (זכריה ג ז) **ונתתי לך מהלכים בין העמדים.** הצדיק נקרא מהלך, שהוא הולך משלימות לשלימות. והמלאכים הם עומדים, שהם שכליים מעת היותם. עוד יש למעלה מזבח, שהוא גבוה מעל גבוה, והוא גם כן **רבוע** ונקרא מזבח הפנימי. והם ארבע מחנות שכינה גבוה על גבוה, שהן ארבע חיות הנושאות את הכסא: אדם, שור, נשר, אריה. וכשהנשמה צרורה תחת כסא הכבוד, אז היא למעלה מהמלאכים. ועל זה אמרו רבותינו ז"ל (דברים רבא פ"א ס"ב) **שחיצתן של צדיקים לפנים ממחיצת מלאכי השרת.** ונגד זה מזבח הפנימי. ותיבת **רבוע** רומזת על ארבע חיות הנוכרים לעיל.

ומאחר ומתו נדב ואביהוא, אע"פ שהיה לכבודם, מכל מקום אלינו היה מיתתם כחורבן הבית. ועל כן ניהא במה שרמז (ויקרא א א) **ויקרא אל משה וידבר י-הוה אליו מאהל מועד** – מחורבנו, כדפרש בזוהר. כי כן היה באותו היום, מדוגמת חורבן אוהל מועד למטה, אבל נתחנך למעלה בסוד **אדם פי יקריב מקם.** כי מן הבהמה מן הקרן ומן הצאן הוא קרובנכם למטה. ולמעלה במזבחות מקריבין אדם. ופרש"י ז"ל (שם) **אדם** – למה נאמר וכו'. אבל לסוד העניין מרמז על **אדם** ממש. (אוצרות השל"ה)

ויאמר משה זה הדבר אשר צוה י-הוה תעשו וירא אליכם כבוד י-הוה. (ט ט)
שאלה – צריך ביאור מהו הדבר שצוה ה' שיעשו כדי שתשרה עליהם השכינה.
תשובה – לפי שאין קדושת בהכ"נ חלה אפילו בנו לשם בהכ"נ עד שיתפללו בו פעם ראשונה או חל קדושת בהכ"נ (כדאיתא בשו"ע או"ח סימן קנ"ג סעיף ה) לכן הוצרך משה להתפלל תחלה בו וחלה הקדושה ושרתה השכינה וכשיצאו אמר משה יהי רצון שתשרה השכינה במעשי ידיכם שראה משה שנפלו על פניהם וירונו אמר גם במשא ומתן במעשי ידיכם ששרה שכינה שתשא ותתנו באמונה ותהא ברכת ה' עליכם.

איתא במדרש (ילקוט) אמר משה אותו יצה"ר העבירו מלבכם ויבא אליכם כבוד י-הוה. היינו תעשו רק משום שצוה ה' ולא משום שתשרה שכינה ביניכם ואז ממילא כיון שהמצוה רק לש"ש ירא עליכם כבוד ה' וזהו שאמרו ישראל כל מה שעשינו כדי שתשרה שכינה ולא שרתה וזהו באמת הטעם שלא שרתה שכינה מפני שעשו מצוות אלו כדי שתשרה שכינה ולא היה כל כוונתם רק לש"ש לכן לא שרתה עד שהתפלל משה. (חתי"ס עה"ט) ובתרגום יונתן - דין פתגמא דמעבדון אעברו ית יצרא בישא מן לבסון ומן ד יתגלי לכוון איקר שכינתא דין.

ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח ונעשה את חטאתך ואת עלמך וכפר בעדך וכעד העם ונעשה את קרבן העם וכפר בעדם כאשר צוה י-הוה. (טו ז) **שאלה** - קרבן זה לא בא אלא בשביל אהרן. וקרבן העם הרי נאמר בסמוך ונעשה את קרבן העם וכפר בעדם, ואם כן למה נאמר כאן ובעד העם. **תשובה** - בא ליתן טעם מפני מה יקריב תחילה קרבנו קודם הציבור שהם רבים והוא יחיד, אלא כדי שיבוא זכאי ויכפר על החוטא, והכי קאמר לו משה **וכפר בעדך** ואז משתהיה זכאי תוכל לכפר על העם. (רא"ש, דעת זקנים) לפי שהוא רוב והם חטאו בעגל. (החזקוני) **ועוד י"ל** - שמה שאהרן עשה את העגל העם הכריחו אותו וכי היכי דליהוי להו תקנתא **"ויבא אהרן ויבן מזבח לפניו"** מה ראה? אמר רבי בנימין בר יפת אמר רבי אלעזר: ראה חור שזבוב לפניו. אמר: אי לא שמענא להו השתא, עבדו לי פדעבדו בחור, ומיקיים בי אם יתרג במקדש א-דיני פתן **ויבא** (איכה ב.כ). ולא הריא להו תקנתא לעולם. מוטב דליעבדו לעגל, אפשר הריא להו תקנתא בתשובה. (סנהדרין ז.}, אם כן גם על מעשיו היו צריכין כעת כפרה שהכריחוהו לכה ועוד כפרה היו צריכין שעבדו לעגל לכה כתיב ב' פעמים. (טעמא דקרא)

ומצא אש מלפני י-הוה ותאכל אותם וימתו לפני י-הוה. (י ב) **שאלה** - קשה למ"ד שנדב ואביהוא מתו בפנים למה לא נטמא כל המשכן טומאת אוהלים וכל כלי המשכן היו צריכים טבילה ולא מצינו שפסקו מעבודתם כלל, וכן כתוב (ה'ג) **ומפתח אהל מועד לא תבאו**. **תשובה** - עדיין לא נאמר להן פרשת טומאת אהלים ואע"ג דבשעת מתן תורה כבר ידעו כל המצוות כדפרש"י (שמות כד יב) **כל פש מאות ושלש עשרה** מצוות בכלל עשרת הדברות קו, מ"מ כל זמן שלא נצטוו על זה לא היה מטמא. (דעת זקנים נשאר בצ"ע, טעמא דקרא) ור' שמעיה אמר ששמע מתרצים שמפרכסים היו. (מושב זקנים) והא דכתיב **וימתו לפני י-הוה** היו מתים שנקנסה עליהם מיתה אך נתעלפו, כי לא ייתכן מיתה ממש, דאם כן היו מטמאים בית קודש הקדשים. (רבינו אפרים)

ומצא אש מלפני י-הוה ותאכל אותם וימתו לפני י-הוה. (י ב) תרגום יונתן - ונפקת שלהובית אישתא מן קדם יי ברגז ואתפלגית לארבעתי חוטין ואעלת בגו אפיהון ואוקידת ית נשמתהון ברגם גופיהון לא איתסרכו ומיתו קדם יי. אבא יוסי בן דוסתאי אומר: שני חוטין של אש יצאו מבית קודש הקדשים ונחלקו לארבע, ונכנסו שנים בחוטמו של זה ושנים בחוטמו של זה ושקפום. והכתוב: 'ותאכל אותם! אותם, ולא בגדניהם. (סנהדרין ב.)

שאלה - מה הטעם שנכנסו בחוטים ולא נכנסו בפה כדני הנשרפים בבית דין שזורק הפתילה לתוך פיו. ולמה נחלקו לארבע חוטין. **תשובה** - לרמזו שהם נבערו על אש דברו נבערו בפה כדני הנשרפים שזכרו רבותינו ז"ל בגמרא (עירובין סג.) [הורו הלכה בפני רבם. נכנסו שתויי יין. בנים לא היו להם. נתנו עיניהם בפרנסות. לא נטלו עצה. ובמדרש שנכנסו בלי הרוח ידים ורגלים, ושנכנסו מחוסרי בגדים ומה היו חסרים מעיל] אם לא היו חוטאים בדבור זה כנגד דודם ורבים היה מגן עליהם וזכות דודם ורבים שלא היו מענישים בכך. וידוע דכל גדול הדור מכוונה בשם חוטם כמו שאמרו בגמרא כשבא אותו הגאון להרוג את רבן גמליאל הודיעו ברזם שאמר לבית המדרש 'בעל החוטם מלמד דבר גדול' (תענית טו.). מה שנכנסו חוטין של אש בחוטם ולא בפה, כי כאשר נכנסו לפנים להקטיר נכנס החוטם קודם הפה. ומה שנתחלק האש לארבע חוטין מפני שהם נגעו בכבוד משה רבינו ע"ה ואהרן הכהן ע"ה באותם דברים הנזכר לעיל וידוע דמשה רבינו ע"ה ואהרן הכהן ע"ה הם בנצח והוד וידוע דנצח והוד נקראים וני העמודים דוגמת חוטין. (בן יהודה - סנהדרין ב.) **ומצא** כמין שני חוטין ונכנסו לתוך חוטמיהם. ירמוז לתרי גזירי דינין. בי"ד של מעלה ובי"ד של מטה. דאיון תרין ההי"ן, ה' עילעא ה' תתאה. (שם תימם)

לקט הטעמים שהזכיר חז"ל על מיתת נדב ואביהו (מכתב מאלהו) **א** - שהורו הלכה בפני רבם. **ב** - על הקריבה שנכנסו לפני ולפניהם. **ג** - על ההקריבה ושהקריבו קרבן שלא נצטוו. **ד** - על אש זרה שהכניסו מבית הכיריים. **ה** - על שלא נטלו עצה זה מזה, שנאמר: 'איש מחתתו' - שלא נטלו עצה זה מזה. **ו** - מני דשאב ורבי יהושע דסכנין וריו"ח בשם רבי לוי אמרו: 'בשביל ארבעה דברים מתו בני אהרן, ובכולם כתיב בהם מיתה'. **ז** - על שהיו שתויי יין. **ח** - על שהיו מחוסרי בגדים וכו', ומה היו חסרים - מעיל וכו'. **ט** - על שנכנסו בלא רחיצת ידיים ורגליים. **י** - על שלא היו להם בנים. **יא** - ר' לוי אמר, שחצים (שחצנים) היו, מה היו אומרים, אחי אבינו מלך, אחי אמנו נשיא, אבינו כהן גדול, ואנו שני סגני כהונה; איזה אשה הוגנת לנו. **יב** - מלמד שהיו משה ואהרן הולכין תחילה ונדב ואביהוא מהלכין אחריהן וכל ישראל אחריהן ואומרים מתי שני זקנים הללו מתים ואנו נוהגין שררה על הציבור. **יג** - ויחזו את האלקים ויאכלו וישתו וכו' - הגיסו ליבן וזנו עיניהם מן השכינה.

ויקריבו לפני י-הוה אש זרה אשר לא צוה אתם. (י א) בתיבות אש זרה רמוזים עיקר החטאים של נדב ואביהוא. והם ר"ת אש, שתויי יין, זרע, רחוצים, הוראה. (הגיסו) (חומת אנך) **שאלה** - כיצד מתו נדב ואביהוא והם לא היו בני כ' שנה ומן השמים אינם מענישין עד שיהיו בני עשרים שנה. **תשובה** - אמרו רז"ל כיון שהשכינה יורדת למטה לארץ נותן רשות למחבלים לחבל. (זרע ברכ) וארז"ל תנא איסי בן יהודה אומר לא מתו נדב ואביהוא אלא בשביל שאמרו ישראל לא ירדה השכינה למטה כיון שמתו נדב ואביהוא ידעו ששרתה השכינה למטה. דכשהשכינה למעלה אינו מעניש עד בן עשרים. כשהיא למטה היא יורדת וכו'. נדב ואביהו לא היו בני כ' כמו שארז"ל ומה ידעו שירדה שכינה וז"ש כיון שהשכינה יורדת ניתן רשות למחבלים אף בן י"ג. (חומת אנך בשם עשרה מאמרות) **כתב השל"ה הקדוש** וז"ל: 'מצאתי בקונטרסי דהאר"ז ז"ל: המוריד דמעות ביום הכיפורים על מיתת בני אהרן, בניו אינם מתים בחייו'.

בקרבי אקדש (י א) **בקרב** ל' אקדש. מכאן שכל דבר שבקדושה אינו פחות מעשרה. **התנופה על אש החלבים** (י טו) סופי תיבות למפרע **מילה**, לומר כל העוסק במצות מילה כאלו הקריב תנופה וחלבים, זהו **יביאו להניף תנופה לפני י-הוה**. **תנופה** תנופה פה. **מילה** סגימטריא פה, תנו פה בבשרכם. שהמילה היא פה הגוף. (שפתי כהן עה"ח)

ואת עשרת החטאות דרש משה ונהה שרף ויקצף על אלעזר ועל אהרן ויבן מזבח לפניו (י טז) אמרו חז"ל (לפניך נקראו ראשונים 'סופרים', ש'היו סופרים פל האותיות שפותרה, ש'היו אומרים: נא"ו ד'גחון' - חצ"ן של אותיות של ספר תורה. 'דרש דרש' - חצ"ן של תיבות.

דרש דרש - חצי התורה, דרוש מכאן ודרוש מכאן, אעפ"י שדרוש התורה ודרש עליה טעמים וסודות אותן דורות שעמדו לפניך גם אתה דרוש וקבל שכר, ועל זה נאמר (משל"ח ד) **סלסלה ותרוממך**. (רבינו אפרים) **וזהו להורות** כשישלים האדם איזה דרש בתורה וסובר שסיים ההשגה, חזור ומתחיל בראש כי עדיין הוא התחלה. (מגלה עמוקות ואתחנן אופן ט) **לרמז לאדם** לבל יאמר הנה זה תכלית השגתי, ולא אתייגע להשיג עוד מה שאינו בכח שגתי, לא יאמר כן, כי באם יתחיל עוד לדרוש, הנה השי"ת יתן כח נוסף בנפשו ושכלו להשיג עוד. (אגרא דפרקא, אות שנו)

שאלה - למה כאן הזכיר שתי תיבות 'דרש דרש' וגבי אותיות נקט אות אחת של 'נאו' ד'גחון'? כפי הכתוב במסורה כמה סה"כ הם האותיות של התורה? **תשובה** - כפי הכתוב במסורה **סך כל האותיות של התורה הם** שלש מאות אלק וארבעה אלפים ושמונה מאות וחמשה ולפי זה אי אפשר שיתחלקו לשני חלקים שוים אלא יהיה אות אחד נפרד ביניהם ונמצא אומרים 'נאו' ד'גחון' חצ"ן של אותיות הוא קאי על אות הנפרד שיש בין שני החצאין שעומד בין חצי הראשון ובין חצי השני שאינו נחשב עם חצי הראשון ולא נחשב עם חצי השני. **סך כל התיבות אשר כתוב במסורה הוא** תשעה ושבעים אלק ותתקע"ו ובהו הסך אין נפרד ויתחלק הסך הזה לשני חצאין שלמים ועל כן אמר בזה **דרש דרש** חצ"ן של תבות כלומר תיבת **דרש** הוא סוף חצי הראשון של תיבות ותיבת **דרש** השני הוא ראש חצי השני של התיבות והוא סוף חצי השני של תיבות ותיבת **דרש** הוא סוף חצי הראשון של תיבות ונפרד יושב בין שני החצאין כן זה תיבת 'דרש' היא תיבה נפרדת עומדת בין שני החצאין של התיבות ובאמת אינו כן כי מספר התיבות אין שם נפרד והחצאין שוים הם במספרם ורק הסימן בא כאן באופן זה שסוף חצי הראשון הוא תיבת 'דרש' וראש החצי השני הוא תיבת 'דרש' אבל **סך הפסוקים הכתוב במסורה הוא** חמשה אלפים ושמונה מאות וארבעים וחמשה וזה הסך יש בו נפרד ומוכרח לומר כי פסוק 'והתקלח' (ויקרא יג. לג) הוא הנפרד העומד בין שני חצאין של פסוקים. (בן יהודה - קידושין ל.)

כל הולך על גחון (יא מב) ו' רבתי. והיא אמצעית התורה, רמז לתורה שנתנה בו' בסיון, והיא נקראת (איוב יא ט) **ארפה מארץ מדה ורחבה מני ים**, לכך באמצע ו' כי ראויה היתה התורה להנתן בסוף אלפים שנה מבריאת העולם לולא שאמר אברהם (בראשית טו ח) **במה אדע כי ארשנה**, אם היתה לאלפים היתה באמצע לבד ממות המשיח כמו רז"ל (ע"ז ט) **ששת אלפים שנה הני העולם**, שני אלפים תורה, שני אלפים תורה, ו' ארוכה, ששה קצות, (וחתם בהם שש קצוות - ספר יצירה א. יג.) ו' מי בראשית, ו' אלפים העולם, והכל בזכות נוי העולמים שבתורה, וכן ו' אריכה כנגד תורת ה' פקודי ה' מצות ה' ריאת ה' משפטי ה' (תפלה יט). וכן **שמע ישראל** - הנה אלקינו י-הוה אחד ו' תיבות, בשכמל"ו ו' תיבות. דבר אחר - ו' אריכה, **הולך על גחון** הוא הנחש שנאמר (בראשית ג יד) **על גחון תלך**, ועל ידו ניטלו ו' מתנות טובות שנתן הקב"ה לאדם הראשון (בר"ר פ"ב) { זיוו, סזיו, קומתו, פרות הארץ, ופרות האילן, ופירות הארזות }, לפיכך נגזר לו להיות כמו ו' אריכה, ותיבת הקב"ה להחזירם לעתיד לבא. (רבינו אפרים, מושב זקנים)

שבעים פנים לתורה, לעיתים תהיה יותר מתשובה אחת
התשובות אינם לחלכה למעשה, הערות והארות יתקבלו בברכה
לעילוי נשמת הרב חפץ בן אסתר זצ"ל
לקבלת העלון במייל ניתן לפנות לכתובת ramnadlan018@gmail.com